

nemføre en Ordning, hvor alle i Befolkningen blive frit stillede med Hensyn til, paa hvilken Maade de ville indgaa Ægteskab, det lader sig ikke rime med, at Præsten ogsaa faar Ret til at sige Nej. Det Brudepar, der ønsker kirkelig Vielse, men faar Afslag, faar ikke sin Frihed, det bliver saa Kirken, Biskoppen, der kommer til at bestemme, hvem der skal have Ægteskabet indgaaet paa borgerlig Vis, og hvem der skal have den kirkelige Vielse. Stiller man Præsterne frit med Hensyn til at fungere som Statens Tjenere i dette Forhold — og denne Frihed tror jeg, vi maa se at skaffe Præsterne — kan Befolkningen ikke faa frit Valg mellem borgerlig og kirkelig Ægteforening, og omvendt. Her staar man med to Modsætninger. Derfor tror jeg ikke, at denne Ordning i Virkeligheden kan løse dette Spørgsmaal. Vi maa vel huske paa, at Modsætningerne ikke ganske roligt lade sig forlige, men kræve en Løsning. Vi staa over for Folk, der kræve deres Ret efter Lovgivningen fuldt ud uden at tage Hensyn til, hvilke Krav Kirkerne maatte have. Der er, som sagt, peget paa denne Ordning, men jeg tror ikke, den kan udjævne, skaffe os bort fra Vanskelighederne. Jeg har derfor sagt i det andet Ting, at jeg ikke ønskede at arbejde paa at faa en saadan Ordning indført, fordi jeg ser vel, at vi saa beholde de samme Vanskeligheder som tidligere, at Kirken kommer i de samme vanskelige Forhold som nu, og saa synes det mig, at Reformen er forfejlet. Nu har det ogsaa vist sig og viser sig daglig mere og mere, at den Reform, som her er foreslaaet, vil i Virkeligheden vinde Tilslutning, den vil man slaa sig til Ro med. Jeg var ikke til Stede ved Begyndelsen af Mødet her, men jeg har Formodning om, at der er anmeldt en Adresse fra et stort Antal Præster, i hvilken det udtrykkeligt udtales, at Forholdene, som de ere nu, kunde de ikke ønske fortsatte, men maa ønske Reformen, inden Rigsdagssamlingen slutter; naar de kunne blive fri for disse forargerlige Forbindelser, ville de let finde sig til Rette i det, her foreslaas. Denne Adresse er underskrevet af 742 Præster og er omdelt her paa Rigsdagen. Det er ogsaa min Overbevisning; at Stemningen i stedse stigende Grad samler sig

om det Lovforslag, her foreligger, fordi man godt ser, at dette i Virkeligheden skaffer os af med Vanskelighederne og stiller Kirken frit, saaledes at Staten har sit, sine Embedsmænd, sine Funktionærer for sig, og Kirken sit for sig, og stiller Kirken saaledes, at det i dette Forhold bliver noget lignende som med Hensyn til Daaben og Nadveren, at Medlemmerne kunne melde sig frit ved Nadverbørdet, naar de føle Trang dertil, og Kirken yde frit, og det er det værdigste Forhold for Kirken at staa i. Det føle de Mænd, der staa som Kirkens Tjenere, og derfor mener jeg, at der ingen Tvivl er om, at efterhaanden som Dagene skride, samles Tankerne mere og mere om en Løsning, som skaffer fuld Klarhed og Sandhed til Veje. Halve Løsninger ere ikke længere tilstrækkelige, naar man kan faa en virkelig fuld Løsning, og det er det Lovforslaget gaar ud paa. Her staa vi over for en alvorlig Sag, over for et Spørgsmaal, som indtrængende melder sig til Løsning. Baade fordi jeg har set dette og derfor allerede for mange Aar siden har været med til at stille Forslag, men ogsaa fordi jeg staar paa den Plads, hvorpaa jeg staar, vil jeg paa det mest indtrængende opfordre det høje Ting til at tage fat paa denne Sag, saa der kommer en Løsning, som virkelig kan skaffe Sandhed i det Forhold, som kan stille Kirken her i Landet saaledes, som den bør stilles.

Nordby: Jeg vil begynde med at sige, at jeg i fuldeste Maal paaskønner den sympatetiske Maade, hvorpaa den højtærede Kultusminister omtalte nærværende Lovforslag. Det bar jo tydeligt Spor af, at det for Ministeren er en Hjertesag at faa dette Lovforslag ført igennem. Som bekendt blev Lovforslaget fremsat i Folketinget af den højtærede Justitsminister, som ved denne Lejlighed udtalte, at det var udarbejdet af Justitsministeriet i Forening med Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, og det indfører almindeligt, tvungent borgerligt Ægteskab, som ganske vist for Fremtiden kan faa kirkelig Velsignelse, saafremt de Betingelser ere til Stede, som Lovforslaget fordrer. Det er altsaa et Lovforslag, der har en dobbelt Karakter, eller jeg maa vel nærmest rette